

Utllysning: "Människa, Energisystem och SAMhälle" (MESAM)

Energimyndigheten utlyser ca 60 miljoner kronor inom forskningsprogrammet "Människa, Energisystem och SAMhälle" (MESAM) där kunskap och kompetens om komplexa samband och motsättningar i hantering av energi- och klimatfrågorna står i fokus. Programmet är en satsning på tvärvetenskaplig, samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning inom energi- och klimatområdet. Den här första utlysningen inom programmet välkomnar projektförslag som kan bidra med kunskap som kan leda till förändring i riktning mot hållbara energisystem. Sista ansökningsdag är 14 februari 23.59. Telefonsupport kan ej ges efter kl. 16.00.

Energifrågorna och energisystemen är dynamiska och i ständig förändring, en förändring som skapas av människor. Aktörer, det vill säga människor och grupper av människor, gör val och tar beslut om mål och åtgärder hela tiden, exempelvis genom beslut i vardagslivet, vid avvägning av politiska intressen, vid entreprenörers val av affärsstrategier liksom vid staters och regioners beslut i energi- och klimatfrågor. Det gör att energisystemen utgörs av en kombination av aktörer, teknik, arbetssätt, sociala aspekter och infrastruktur som tillsammans med institutioner såsom politik och lagar är sammanlänkade och påverkar varandra i frågor som rör utformning och förändring av energisystemen. Genom utmaningsorienterad kunskap med en mångfald av vetenskapliga och samhällsliga perspektiv och frågeställningar ska projekten inom programmet öka förståelsen för komplexa samband och samförstånds lösningar, men också hur energisystemens delar faktiskt kan motverka varandra, skapa intressekonflikter och hindra förändring.

I denna utlysning välkomnas forskning som kan bidra med nya former av kunskap och kompetens. Det ska bidra till att vi förstår energi- och klimatfrågorna på nya sätt. Det inkluderar forskning som studerar nuvarande kunskapsläge och arbetssätt samt granskar effekter av etablerade lösningar, men som också utmanar och kan öppna för alternativ som idag verkar både orealistiska och olönsamma men som kan bidra till att vi förstår och tillämpar något på nya sätt i framtiden. Det ska kunna leda till förändring i riktning mot hållbara energisystem och minskade klimatutsläpp. Lika viktigt är att denna kunskap kan komma till användning. Forskningen ska förmedlas på sätt som ökar möjligheterna till att samhällsaktörer får en djupare förståelse för förändringsprocesser på energi- och klimatområdet och effekter av dem.

Vi vill se projekt med frågeställningar som exempelvis utgår från frågor om vem, hur, var, när och varför. Detta gör att denna utlysningen vänder sig särskilt till dig som ofta utgår från samhällsliga, sociala, humanistiska, och system- och jämställdhetsrelaterade frågeställningar. Perspektiv och metoder hämtade från tvärvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningsfält, gärna med kvalitativa inslag, välkomnas också särskilt i denna utlysning.

Forskningsprojektet kan handla om aktörer inom näringsliv, offentlig sektor, akademi, civilsamhälle såväl som enskilda människor och deras val, beslut, handlande som har med energi- och klimatfrågor att göra. De kan också handla om utformning, gestaltning och förändring respektive samspejlslösningar och motsättningar mellan energisystemens aktörer, teknik och institutioner. Forskningsprojekten kan även behandla energi- och klimatpolitiska aktörer och frågor som kan bidra till Parisavtalets genomförande. Frågor som rör energi- och klimatfrågornas koppling till geopolitik och energiförsörjning samt internationalisering och konkurrenskraft ingår i detta.

Vi välkomnar dessutom forskning med jämställdhets- och rättviseperspektiv som har med energi- och klimatfrågorna att göra. Jämförelser i tid, mellan svenska och internationella sammanhang, samt med andra samhällssektorer välkomnas också. Det gäller också frågor som har med styrning och policy att göra.

I denna utlysning prioriterar vi ansökningar som innehåller samverkan och samarbete mellan forskare och andra samhällsaktörer inklusive användare. Det kan innebära att forskare forskar om, för projektet utsedda, målgrupper. Det kan även innebära att projektledare forskar med samhällsaktörer genom gemensamma problemformuleringar. Detta inkluderar ansökningar med internationell samverkan och/eller deltagande i internationella forskningsprojekt.

Programmet riktar sig till nydisputerade såväl som seniora forskare. Hänvisning till internationell forskning inom valt forskningsområde är ett krav. Projekt som rör teknikutveckling eller enbart tekniskt baserade analyser av delar av energisystemen ingår inte i programmet.

Projekt som beviljas stöd kan tidigast starta 1 juni 2018 och som längst pågå till 31 december 2022.

Ansökan kan vara skriven på svenska eller engelska. Texten ska vara skriven så att den som inte är insatt i ämnet har möjlighet att förstå vad projektet handlar om. En engelsk text ska kompletteras med en svensk sammanfattning.

Hur stor andel av projektets kostnader kan jag få stöd för?

Högsta tillåtna stödnivå bedöms för varje deltagare i projektet för sig. Det är alltså inte ett projekt som får stöd utan de deltagande organisationerna. Högsta tillåtna stödnivå fastställs utifrån de kostnader som är det är möjligt att få stöd för.

Universitet, högskola och forskningsinstitut samt andra aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet

Universitet, högskola och forskningsinstitut och andra aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan beviljas stöd upp till 100 % av projektets stödberättigade kostnader ([Se regleringsbrev](#)). Universitet och högskolor får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar. Institut med icke-ekonomisk verksamhet samt offentliga verksamheter såsom kommuner får göra påslag för indirekta kostnader med högst 30% på sina stödberättigande personalkostnader (lön + lönebikostnader).

Organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet

Organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet kan vara medsökande i ansökningar med universitet, högskola och forskningsinstitut som huvudsökande. Sådana organisationer avser enheter som bedriver ekonomisk verksamhet oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras.

Statligt stöd får beviljas till sådana organisationer med olika stödnivåer beroende på projektets inriktning. De högsta tillåtna grundläggande stödnivåerna aktuella för detta program är 100 procent för grundforskning och 50 procent för industriell forskning. När sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter (se artikel 25 [Kommissionens förordning \(EU\) nr 651/2014](#)). Eventuell samfinansiering kan utgöras av kontanta medel eller arbetstid. Samfinansiering genom arbetstid ska utgöras av faktiska och reviderbara kostnader. Statliga medel får inte räknas med i samfinansieringen.

Villkor för beviljade projekt

Energimyndigheten ställer följande krav på projekt som kan beviljas i denna utlysning:

- Dialog med en för projektet relevant referensgrupp med deltagare från projektets målgrupper
- En utförlig och relevant plan för att skapa dialog med och förmedla kunskap och kompetens till projektets utsedda målgrupper och andra intressenter, nationella som internationella.

Dessutom baseras Energimyndighetens beslut om stöd på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. För att stöd ska kunna betalas ut till beviljade projekt

måste stödmottagaren bekräfta att hen har tagit del av Energimyndighetens beslut och att hen accepterar villkoren för stödet.

Så ansöker du

Ansökan ska vara skriven så att den som inte är insatt i ämnet har möjlighet att förstå vad projektet handlar om. Ansökan ska lämnas in via Energimyndighetens elektroniska ansökningsverktyg [E-kanalen](#).

(https://www1.stem.se/etjanster/sidor/start sida_ereg.aspx) Tänk på att skaffa användarbehörighet i E-kanalen i god tid eftersom det kan ta några dagar. Målen ska vara formulerade på sådant vis att de kan uppfyllas under projektets löptid. Projektbeskrivning ska även innehålla bakgrund och analys av känd kunskap, metodbeskrivning, kostnadsberäkning, sammanfattande budget och plan för resultatspridning.

Energimyndigheten arbetar för att främja mångfald och jämställdhet och uppmanar därför sökande att beakta dessa frågor vid sammansättningen av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll samt i dess mål och effekter.

Följande delar ska ingå i ansökan:

- Ansökan ska beskriva projektets energi- och samhällsrelevans och innehålla ett tydligt mål och syfte. Mål och syfte ska vara formulerade på sådant vis att de kan uppfyllas under projektets löptid.
- En bakgrundsbeskrivning som innehåller en översikt över vetenskapliga resultat och kunskap inom forskningsområdet inklusive referenser.
- Beskrivningar av projektets upplägg, teori och metod samt hur projektet ska genomföras inklusive referenser. Inkludera även en kort beskrivning av för projektet relevanta samarbeten med nationella och internationella forskare och samhällsaktörer, samt hur projektet integrerar jämställdhets- och mångfaldsaspekter.
- En sammanfattad budget.
- Beskrivningar av projektets plan för att skapa dialog och kommunicera projektets genomförande och resultat med målgrupper och andra intressenter. En beskrivning av projektets referensgrupp samt hur den kan användas ska också läggas till.

En vägledning för att skriva en ansökan går också att finna i [Anvisningar för sökande](#).

Den fullständiga ansökan ska vara inlämnad senast den 14 februari 2017 kl. 23.59. Telefonsupport kan ej ges efter kl. 16.00.

Bedömning av ansökan

Inkomna ansökningar bedöms efter ansökans överensstämmelse med utlysningens syfte och bedömningskriterier. Den sökande bör vara noggrann med att beskriva

ansökans problemformulering, mål och genomförande då granskning baseras på den information som finns i ansökan.

Vetenskaplig höjd och kvalitet

- Projektets grad av nyskapande i sitt innehåll i relation till sitt vetenskapliga forskningsområde.
- Projektets vetenskapsteoretiska medvetenhet och
- Projektets relation till tidigare forskning inom projektområdet.
- Projektets frågeställningar och projektmål.
- Projektets motivering till och grad av tvärvetenskaplighet.

Energi-och samhällsrelevans

- Projektets förväntade bidrag i relation till utlysningens inriktning
- Projektets bidrag för ökad kunskap, kompetens och kunskapsspridning med utgångspunkt i programmets perspektiv på energisystemen.
- Projektets koppling och bidrag till vald energi- och samhällsutmaning.
- Projektplanens integration av jämställdhets- och mångfaldsaspekter.

Metod och genomförande

- Projektets val av metod/metoder i relation till valda forskningsfrågor.
- Projektets val av vetenskaplig metod/metoder och dess lämplighet för att besvara valda forskningsfrågor.
- Projektets genomförhet av vald metod/valda metoder.
- Rimligheten i projektets omfattning och tidplan i relation till plan för genomförande och föreslagen budget.

Skapa dialog och förmedla kunskap och kompetens

- Projektets definition och beskrivning av målgrupper och andra intressenter, nationella som internationella
- Projektets utförliga och konkreta dialog- och kommunikationsplan för att nå målgrupper och andra intressenter
- Projektets grad av genomtänkt och nytänkande i dialogskapande och spridnings- och kommunikationsaktiviteter av projektets genomförande och resultat i relation till projektets forskningsfrågor och kunskapsanspråk.
- Projektets plan för genomförande av samarbete och samverkan med för projektet relevanta samhällsaktörer.
- Projektets referensgrupp och plan för gruppens arbete.
- Vid projektdeltagande i internationella forskningsprojekt: projektets plan för att ta hem, inkludera och sprida internationella forskningsresultat till relevanta målgrupper.

Kompetens för projektets genomförande

- Projektutförarnas vetenskapliga och ämnesrelaterade kompetens i relation till att besvara valda forskningsfrågor och genomföra projektet.
- Projektutförarnas samarbete med för projektet, relevanta nätverk av nationella och internationella forskare och samhällsaktörer.

Beslut om stöd

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det. Begäran kan gälla t.ex. ökat krav på samfinansiering, förändringar i projektplanen eller utförligare beskrivning av projektiden. Din ansökan kommer att bedömas av en bedömargrupp.

Bedömargruppen lämnar en rekommendation till Energimyndigheten om vilka projekt som bör beviljas stöd. Slutgiltigt beslut fattas av Energimyndigheten, tidigast i april/maj 2018. Du kommer kort därefter att få ett besked av oss om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats.

Kontakt

Josefin Thoresson

016-544 23 04

Marie Claesson

016-544 23 30

Bilaga 1

Villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Allmänt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. Den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten ska bestridas med egna medel eller med medel från annan finansär. Stödmottagaren svarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projektiden. Energimyndighetens beslut om stöd, som inte avser innevarande budgetårs stödmedel, gäller endast under förutsättning att Energimyndigheten får/disponerar erforderliga medel.

Förskjutningar av kostnader mellan kostnadsslagen accepteras upp till 10 procent inom varje kostnadsslag, under förutsättning att totalramen inte förändras. Större förändringar kräver Energimyndighetens godkännande.

§ 1 Utbetalning av stöd

Utbetalning av stöd sker, om annat ej anges i beslutet, mitt i projektperioden för respektive budgetår utan föregående rekvisition. Stödet täcker mervärdesskatt

endast då denna uppkommer som nettokostnad hos Stödmottagaren (gäller endast universitet och högskolor). Verifikationer för de redovisade kostnadsposterna ska vid anfordran insändas till Energimyndigheten. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas. Förskott kan lämnas med högst 30 procent av det totala stödbeloppet (gäller endast universitet och högskolor). 15 procent, eller annan procentsats som framgår av beslutet, av beviljade medel kan innehållas tills slutrapportering enligt § 4 inkommit och godkänts av Energimyndigheten.

§ 2 Arbetsgivareförhållande

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter etc.

§ 3 Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren är skyldig att omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om medel för projektet i beslutet söks eller erhålls från annan än Energimyndigheten.

§ 4 Rapportskyldighet

Rapporter och enkäter enligt nedan ska inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Om särskilda redovisningar krävs därutöver anges det i beslutet.

Årsrapport

Universitet och högskolor är skyldiga att för varje budgetår på Energimyndighetens begäran inlämna årsrapport, rörande institutionens och/eller forskargruppens samlade verksamhet.

Lägesrapport

Lägesrapport rörande projektets verksamhet ska lämnas på Energimyndighetens begäran. Den ska innehålla en beskrivning av projektets hittillsvarande verksamhet och resultat samt en ekonomisk redovisning. Dessutom kan Energimyndigheten begära att rapporten ska innehålla en teknisk statusrapport. Lägesrapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

Ekonomisk Redovisning – gäller endast företag

ska lämnas en till två gånger årligen på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Redovisning ska lämnas in senast vid i beslutet angivet datum.

Slutrapport

Slutrapport ska redovisa projektresultaten samt innehålla en beskrivning av projektets genomförande och måluppfyllelse. Dessutom ska rapporten innehålla

en sammanfattning av projektresultaten på engelska om högst 200 ord. Rapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

En särskild ekonomisk slutredovisning ska inges senast vid i beslutet angivet datum och på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Enkät

I slutet av varje år ska du som stödmottagare fylla i en enkät och lämna till Energimyndigheten. Vi samlar på uppdrag av till regeringen in uppgifter från samtliga stödmottagare för att redovisa ett antal resultat i indikatorform i vår årsredovisning.

§ 5 Ändringar

Väsentliga ändringar inom den av Energimyndigheten godkända projekt- och kostnadsplanen ska i förväg anmälas till Energimyndigheten för prövning och godkännande. Inträffar omständighet av väsentlig betydelse, som får till följd att projektet avbryts, försenas etc, ska stödmottagaren omgående underrätta Energimyndigheten. Stödmottagaren är skyldig att omgående anmäla namn- och adressändring.

§ 6 Publicering

Projektresultaten ska publiceras. Publicering ska göras i enlighet med god internationell sed för publicering av forskningsresultat.

Stödmottagaren har rätt att skydda resultaten med patent eller annan immateriell skydds rätt och därvid avvakta med publicering intill dess eventuella ansökan om sådan skydds rätt inlämnats till berörd patentmyndighet. Avser stödmottagare att skydda resultaten ska detta meddelas Energimyndigheten. Ansökan till patentmyndighet ska inlämnas utan dröjsmål. Önskar stödmottagaren fördröja publicering av annat skäl än ovan nämnda eller avstå från publicering av visst resultat ska Energimyndighetens skriftliga medgivande därom inhämtas från fall till fall.

Vid all presentation av projektet ska anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

§ 7 Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare innehar den kommersiella nyttjanderätten över projektresultaten och har rätt att upplåta eller överlåta rättigheterna till annan.

Om rättighet till projektresultat överlåts till ett företag som bedriver ekonomisk verksamhet ska kompensation som motsvarar marknadspriset för rättigheterna lämnas (gäller endast universitet och högskolor).

§ 8 Granskningsrätt

Energimyndigheten eller person/er som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) äger rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som kan lämna upplysning om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av projektet. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har dessutom rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport, som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från slutrapportdagen.

§ 9 Ändring av beslut

På stödmottagarens begäran med motivering kan Energimyndigheten medge välmotiverade ändringar i projektet.

§ 10 Upphävande av beslut

Energimyndigheten kan besluta att outnyttjat stöd ska innehållas alternativt att utbetalda medel, som ännu ej upparbetats, ska återtas om:

- a) förutsättningarna för projektets finansiering förändrats
- b) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- c) utsikter saknas för att inom rimlig tid nå tillfredsställande resultat i projektet (till exempel på grund av väsentligt ändrade förutsättningar eller konkurrensförhållanden) eller om projektets planer inte kan anses säkerställda (till exempel på grund av obestånd om stödmottagaren är ett företag)
- d) stödmottagaren underlåter att underteckna och återsända ett exemplar av villkorsbilagan till Energimyndigheten.

§ 11 Återkrävande av utbetalt belopp

Utbetalt belopp jämte ränta 8 % (åtta procent) över gällande referensränta kan återkrävas med omedelbar verkan om:

- a) stödmottagaren inte lämnar föreskrivna rapporter enligt § 4
- b) stödmottagaren använder stödet till annat ändamål än vad som anges i den överenskomna projektplanen
- c) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- d) stödmottagaren i övrigt inte uppfyller skyldigheterna enligt villkorsbilagan eller de särskilda villkoren i beslutet.

§ 12 Innehållande av stöd

Energimyndigheten har rätt att stoppa vidare utbetalning av medel tills dess beslut har fattats att vägra utbetalning eller att återkräva beviljade medel enligt paragraferna 10 och 11. Ett sådant stopp av vidare utbetalning av medel kan även omfatta utbetalningar till andra projekt som administreras av samma institution, företag eller motsvarande administrativ enhet, om Energimyndigheten så beslutar.

§ 13 EU:s statsstödreger

Som villkor för stöd gäller att stödåtgärderna får upphävas eller ändras och stödet återkrävas om Europeiska kommissionen genom beslut som vunnit laga kraft eller Europeiska unionens domstol har funnit att stödet strider mot artikel 107 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt. Beslut om upphävande eller ändring av stödåtgärderna fattas av regeringen. Därvid fastställs i varje enskilt fall villkoren för återbetalning av stöd.

Samtycke enligt personuppgiftslagen och medgivande till tillgängliggörande av information.

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats www.energimyndigheten.se. Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare.

I och med att projektledaren och behörig firmatecknare undertecknar villkoren samtycker projektledaren till att personuppgifter (namn och organisation) och den behörige firmatecknaren till att icke sekretessbelagd information och rapporter som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Stödmottagaren är ansvarig för att innehavare av upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall.

Allmän Handling och Sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller t.ex. för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.